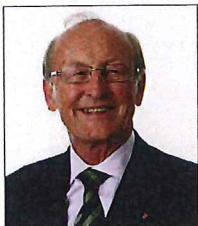

Arkitektansvar: Dyrt høyvann i Tyin

Ikke uansvarlig å stole på kommunen – om de tar aldri så feil om høyvannet i Tyin, er konklusjonen fra lagmannsretten.

TEKST: KARL MARTHINUSSEN
ADVOKAT/PARTNER FØYEN ADVOKATFIRMA DA

“Arkitekten hadde heller ingen grunn til å tro at opplysningene som var gitt på kartet var uriktige”

Eidsivating lagmannsrett har hatt til behandling spørsmålet om hvilken undersøkelsesplikt en arkitekt har i forbindelse med de opplysninger han mottar fra det offentlige. Spørsmålet er relevant både for hva som er en prosjekteringsfeil som skal tillegges vekt etter NS 8401 pkt. 13.1 og etter NS 8407 pkt. 16.

I forbindelse med bygging av et fritidsanlegg på Tyin, var det viktig å få fastsatt høyeste regulerte vannstand for Tyinvannet slik at man unngikk problemer med vann i bygningene. Arkitekten fikk reguleringskart av kommunen hvor høyeste regulerte vannstand fremgikk. Senere viste seg at dette ikke stemte med manøvreringsreglementet, dvs. de regler som gjaldt for e-verkets rett til å regulere vannstanden. Dette manøvreringsreglementet medførte at det var tillatt med en vannstand som lå 1,05 m høyere enn det som fremkom av kartet. Dette medførte ekstrakostnader på over NOK 2 mill.

Byggherren hevdet at dette var en prosjekteringsfeil. Det ble anført at bygget ikke fikk den funksjon det skulle ha fordi bygget var prosjektert for lavt. Feil høydesetting skyldtes at arkitekten ikke hadde fulgt en faglig forsvarlig handlemåte. Det ble særlig pekt på at det ikke forelå forsvarlig prosjektering når det ikke var kontrollert hva som var reell høyeste vannstand, dvs. at manøvreringsreglementet ikke var kontrollert, særlig når skadepotensialet var så stort.

Det ble også pekt på at oppdraget var utført i strid med lov og forskrift, noe som etter byggherrens mening i seg selv innebar en prosjekteringsfeil. Det ble pekt på at det ikke var prosjektert i henhold til plan- og bygningslovens § 29-5 fordi hensynet til materielle verdier ikke var ivare tatt. Det ble også vist til at det skulle være prosjektert i strid med PBL § 29-6 og TEK § 7-1 og § 7-32. Alle disse anførselene var en konsekvens av at arkitekten hadde lagt til grunn en uriktig høyeste vannstand på Tyin-vannet.

Arkitekten bestred at det forelå ansvar.

Lagmannsretten som tingretten fant at arkitekten ikke hadde vært uaktsom.

Lagmannsretten la til grunn at prosjekteringen objektivt sett ikke ble utført i henhold til kontrakten fordi bygget ville bli liggende for lavt. Det spilte i denne sammenheng ingen rolle at det i oppdragsbekreftelsen ble uttalt at «eksisterende reguleringsplan legges til grunn».

Deretter drøftet lagmannsretten om arkitekten hadde vært uaktsom fordi det er et vilkår for at arkitekten kan pålegges ansvar. Lagmannsretten tok da utgangspunkt i hvem som skulle bære risikoen for feilopplysninger i kommunens kartgrunnlag. Lagmannsretten påpekte også at det objektivt sett ikke hadde vært vanskelig å få tak i opplysningene om korrekt høyeste vannstand.

Ved vurderingen tok lagmannsretten utgangspunkt i at arkitekten skal kunne stole på opplysninger mottatt av det offentlige og at disse normalt uprøvd skal kunne legges til grunn. Lagmannsretten fastslo derfor at utgangspunktet var at det ikke vil være utvist uaktsomhet dersom det senere viser seg at det er prosjektert på grunnlag av uriktige opplysninger. Jeg peker på at dette også vil gjelde generelt for en totalentreprenørs prosjektering i henhold til regelen i NS 8407 pkt. 24.2.1 annet avsnitt.

Deretter sa lagmannsretten at det kunne tenkes avvik fra dette utgangspunktet dersom det foreligger omstendigheter som gir den prosjekterende grunnlag for mistanke om at opplysningene ikke var korrekte.

I tillegg mente lagmannsretten at dersom opplysningene som var gitt i seg selv var av en slik art at de innbød til nærmere undersøkelser, kunne dette gi grunnlag for ansvar.

Lagmannsretten avviste i dette tilfellet at disse unntakene kunne komme til anvendelse på tross av det forholdsvis store skadepotensialet som forelå. Arkitekten hadde heller ingen grunn til å tro at opplysningene som var gitt på kartet var uriktige. I denne sammenheng ble det derfor fastslått at arkitekten ikke hadde vært uaktsom.

At det objektivt sett kunne fastslås at prosjekteringen også var i strid med lovbestemmelser, var heller ikke avgjørende for retten. De bestemmelser det var vist til ble karakterisert som overordnede og generelle bestemmelser som det ikke kunne utledes noe mer av enn det som ville gjelde for ethvert arkitektoppdrag. Det var også klart at man i tillegg måtte analysere hva som var årsaken til at bygget ble i strid med offentlige regler.

Arkitekten ble derfor frifunnet.

KALDT?

**Master og thermox
varmluftaggregater**
Parafin/Diesel 10 til 220 kW
Gass 10 til 69 kW

VEAB/Master varmevifter
2, 3, 5, 9, 15 og 22 kW
VEAB byggavfuktere
med/uten tilskuddsvarme

Kolberg Caspary Lautom as **KCL**

Asker, hovedkont.: 66 75 30 00
www.kcl.no